

Rozesílka Lísky

Informace, náměty a metodická podpora pro EVVO

LÍSKA

Připravili jsme pro Vás již téměř podzimní rozesílku 16/2017. V pátek 15. září jsme zahájili **osvětovou kampaň STROMY A MY**. Již tuto sobotu 23. září se na Vás těšíme na **DNI ZLÍNSKÉHO KRAJE**, www.kr-zlinsky.cz/den-zlinskeho-kraje-cl-3841.html, na Farmářské stezce a festivalu řemesel. Nezapomeňte, že do 25. října můžete posílat nominace na CENU EVVO za rok 2017, <http://www.liska-evvo.cz/doc/cena-evvo>. Ještě připomínáme, že astronomické léto končí a podzim začíná **22. září 2017 v 22:01:07h**, to je už za 4 dny!

Jsm rádi, že prostřednictvím lískové rozesílky vám můžeme již 13. rokem zprostředkovávat pozvání na rozmanité akce, informovat vás o grantových výzvách, nových publikacích, pomůckách či zajímavých projektech a dění v organizacích.

■ Akce do DIÁŘE:

- **Den bez aut**, 21. září 2017
- **Den Zlínského kraje**, 23.9.2017, <http://www.kr-zlinsky.cz/den-zlinskeho-kraje-cl-3841.html>
- **Festival chutí a vůní**, Park Rochus, Uherské Hradiště, 23.9.2017
- **Jablečná slavnost, Hostětín**, neděle 24.9.2017
- **Setkání MŠ a sítě Mrkvička**, Hájenka Semetín, 19.-20.10.2017
- **XVII. Krajská konference o EVVO, Zlín, 7.11.2017, téma Pozorujeme a objevujeme přírodu**, <http://www.liska-evvo.cz/doc/krajska-konference>

■ Lískové osvětové kampaně, <http://www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane> :

STROMY a my, 15.9.- 31.10.2017

Garant: Park Rochus, o.p.s., Uherské Hradiště
Klíčová akce: Den stromů (20.10.)

Poctivě vyrobené – podpora místní udržitelné ekonomiky ve ZK, celoročně,

garant: VIS Bílé Karpaty, Veselí n. M.,
spolupráce Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopaníc, Starý Hrozenkov
Klíčová akce: soutěž Poctivě vyrobené, dny otevřených dveří u výrobců

- **Podrobný přehled akcí v regionu** i mimo něj najdete na webu Lísky v **Krajském kalendáři akcí**, <http://www.liska-evvo.cz/akce>. Pozvánky na své akce, výstavy, semináře apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí můžete průběžně zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Aktuální nabídku vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení** zveřejňujeme na www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele.
- **Aktuální fotografie z akcí Lísky** najdete na <http://evvo-liska.rajce.idnes.cz/>
- **Metodické listy** pro učitele a **listy skřítky Lískáčka** pravidelně zasíláme jen členům Klubu LÍSKY a LÍSKY, z.s., archiv ML najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/metodicke-listy-1>, stejně jako další LÍSKOU vydané metodické materiály a publikace.

Pranostiky:

Divoké husy svačinu odnášejí a zimu přinášejí.
Pěkné růže v zahrádkách věští pěkný podzimek a pozdní zimu.
Podzim bohatý na mlhu věští v zimě mnoho sněhu.

V příloze najdete:

- 1 - Rozesílku 16/2017 - celý text v PDF, <http://www.liska-evvo.cz/rozesilka>
- 2- pozvánka na Krajskou konferenci o EVVO, <http://www.liska-evvo.cz/doc/krajska-konference>
- 3 – přihlášku na Krajskou konferenci o EVVO
- 4 – nominační formulář na CENU EVVO 2017, <http://www.liska-evvo.cz/doc/cena-evvo>
- 5 – pozvánku na dvoudenní setkání MŠ a sítě Mrkvička
- 6 – přihlášku na vzdělávací akce LÍSKY
- 7 – kalendář akcí STROMY a MY, <http://www.liska-evvo.cz/doc/podzim-barevne-stromy-a-vune-jablek-patri-k-sobe>
- 8 – Den stromů Zámek Lešná
- 9 – TZ k zahájení kampaně Stromy a my
- 10- pozvání na akci Parku ROCHUS
- 11 – nabídku exkurzí z LÍSKY, <http://www.liska-evvo.cz/doc/nabidka-exkurzi-lisky-na-farmy-a-k-regionalnim-vyrobcum>

KLUB LÍSKY

Klub má 59 členů, je pro nás velkou radostí a motivací. **Členem Klubu může být i rodina, škola či organizace.** Pokud se vám líbí programy a činnosti LÍSKY, máte rádi přírodu, tradice a kulturu (nejen) Zlínského kraje. Pokud si přejete, aby děti i dospělí byli více venku, rozuměli životnímu prostředí a pomáhali o ně pečovat, přidejte se k nám. Staňte se členem Klubu LÍSKY. Svým členstvím podpoříte lískové programy, stanete se součástí dění a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte. Informace o klubu i ukázkový list pro rodiny s dětmi najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/klub-lisky>

Kde Líska pomáhá

Líska pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí, www.korunkaluhacovice.cz

Dobrý anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění. Více na <https://www.dobryandel.cz/>

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

<http://www.calantika.cz>

Člověk v tísní – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte www.clovekvtsni.cz. O pomoci v ČR se dozvíte také na stránkách www.lepsiskolaprovsechny.cz

Aktuality a novinky

❖ Podzim, barevné stromy a vůně jablek patří k sobě

Osvětová kampaň STROMY A MY ve Zlínském kraji již posedmé. Kampaň tradičně zahajujeme Jablečnou slavností v Hostětíně, v neděli 24. září. Návštěvníky čeká oslava jablek ve všech podobách, ukázky řemesel a kulturní program. Sedmý ročník kampaně potrvá až do 31.

října. Během zářijových a říjnových dnů se můžeme v celém regionu těšit na exkurze, besedy, výstavy, soutěže, výsadby a setkávání zaměřená na téma stromy.

Významnou celostátní akcí je anketa Strom roku 2017, více na <http://stromroku.cz/>

Více informací najdete na <http://www.liska-evvo.cz> nebo <https://www.facebook.com/pages/Stromy-a-my>
<http://www.liska-evvo.cz/doc/podzim-barevne-stromy-a-vune-jablek-patri-k-sobe>

❖ CENA EVVO 2017

Udělování Ceny za přínos k rozvoji environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) ve Zlínském kraji.

Cena je udělována od roku 2001. Získat ji mohou lidé i organizace působící v oblasti EVVO - ředitelé školy či školského zařízení, manažeři neziskových organizací, školní koordinátoři EVVO, pedagogové a lektori, žáci a studenti, komunální politici či pracovníci veřejné správy, podnikatelé, školy a školská zařízení, neziskové organizace, aktivity a projekty. Desítku kategorií doplňuje objev roku.

Návrhy na nominace mohou podávat jednotlivci i organizace. Nejdůležitějšími kritérii při rozhodování o udělení ceny je významný a prokazatelný dopad na dění v místě či regionu, viditelný rozvoj organizace, projektů a programů, jedinečnost a inspirativnost.

Nominace zasílejte do 25.10.2017 na adresu LÍSKY, <http://www.liska-evvo.cz/doc/cena-evvo>

Nominace budou zveřejněny a ceny slavnostně předány na listopadové Krajské konferenci o EVVO.

❖ Soutěž o titul regionální výrobce podporující místní udržitelnou ekonomiku ve Zlínském kraji

LÍSKA vyhlašuje 4. ročník SOUTĚŽE O TITUL REGIONÁLNÍ VÝROBCE podporující místní udržitelnou ekonomiku ve Zlínském kraji. Cílem soutěže je podpořit a zviditelnit místní výrobce a zvýšit povědomí veřejnosti o místních produktech. Podpořit místní ekonomiku vedoucí především k zachování tradic a tradiční výroby, řemesel a ruční práce, rozvoji ekologického zemědělství, využívání místních surovin a uplatňování postupů šetrných k životnímu prostředí. Soutěž probíhá na území Zlínského kraje v termínu 1.7.- 20.10.2017

Kategorie:

1. Výrobce potravin
2. Zemědělec, farmař
3. Řemeslník
4. Rukodělný výrobce

Propozice a formulář přihlášky najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/souteze-a-kvizy>

❖ Učíme se venku

Podpořte s námi kampaň www.ucimesevenku.cz jako otevřený společný projekt a kampaň více organizací. **LÍSKA je jednou z nich. Projekt spojuje učitele, rodiče i odborníky. Podporuje hru a učení venku jako předpoklad zdravého rozvoje dětí. Chceme, aby se učení venku stalo běžnou součástí výuky v našich školách a zažívalo ho každé dítě.**

*Poznejte 7 dobrých důvodů, **PROČ** se učit s dětmi venku. - Inspirujte se, **CO** a **JAK** lze učit venku v různých předmětech. - Seznamte se s **učiteli a řediteli**, kteří venku učí.*

Přidejte se! Zapojte se mezi [spolupracující organizace](#). Šiřte stránky mezi učitele, přátele a kolegy. Pošlete nám vaše semináře k tématu do kalendáře akcí. Sdílejte aktivity, které se vám při učení dětí venku osvědčily. Zkrátka pomozte nám, aby se každé dítě učilo a hrálo si v podnětném prostředí venku.

www.terezanet.cz

❖ Výstava na stromech

Výstava na stromech je celorepublikový happening, který se koná během Týdne důstojné práce a upozorňuje na ožehavá témata naší každodenní spotřeby. V týdnu od 7. do 14. října 2017 proběhne třetí ročník se zaměřením na podmínky pěstování banánů, <http://www.nazemi.cz/cs/vystava-na-stromech>
Ve Vsetíně proběhne výstava v zámeckém parku Zámku Vsetín.

Zdroje (nejen) pro EVVO

- **Výzva na přírodní zahrady, hřiště a jiné zázemí je venku!**

https://www.mzp.cz/cz/news_170905_EVVO_vyzva

- Byl otevřen třetí ročník grantového programu **Zelené oázy**, který společně vyhlásují Nadace Partnerství a společnost MOL, Česká republika. O granty ve výši až **140.000 Kč** mohou obce, školy, spolky a další organizace žádat **od 30. srpna do 31. října**. Mezi úspěšné projekty se rozdělí celkem **1.400.000 Kč**.

Kompletní grantovou výzvu si můžete stáhnout zde

Grantový program Zelené oázy podporuje například nákup sazenic, potřebný materiál, jako je nářadí, kůly nebo pletivo, dále odborné poradenství nebo přípravu a tisk výukových a propagačních materiálů. Chceme, aby projekty pomohly v co největší míře propojit obyvatele obce nebo města. Taková společná aktivita totiž pomáhá učit lidi k zodpovědnosti k místu, ve kterém sami žijí.

Kontakt pro žadatele: Zuzana Šeptunová, grantová manažerka programu Zelené oázy, e-mail: zuzana.septunova@nap.cz, tel.: 775 856 985

- **Matchingový fond**, který připravila **Nadace Partnerství** ve spolupráci s **Fórem dárců**.

Fond nabídne zapojeným organizacím možnost získat **dvojnásobek** toho, co prostřednictvím svých fundraisingových nástrojů získají.

Cílem výzvy je podpořit zejména environmentálně zaměřené nestátní neziskové organizace v hledání nových či inovovaných způsobů financování svých aktivit prostřednictvím takzvané matchingové kampaně – tedy tak, že každý nově získaný finanční příspěvek bude nadací zdvojnásoben, a to až do celkové výše sto tisíc korun na jeden projekt. Kampaň organizace může být zaměřena na získání prostředků na realizaci konkrétního environmentálního projektu nebo na posílení organizační, personální a finanční kapacity organizace. Přihlášené projekty bude hodnotit **grantová komise** v **dvouměsíčním cyklu** počínaje začátkem září. Nadace Partnerství pro fond vyhradila celkovou sumu **jeden a půl milionu korun**.

Kompletní znění a podmínky výzvy najdete na www.nadacepartnerstvi.cz/matchingovy-fond

Projekty je možné přihlašovat od **26. června** prostřednictvím webu www.grantys.cz.

Pokud budete mít jakýkoliv dotaz, obraťte se prosím na manažera **Matchingového fondu Františka Brücknera**, e-mail frantisek.bruckner@nap.cz, tel. 515 903 115, mobil 775 216 327

Pozvánky na akce, vzdělávací a osvětové programy v regionu

- **Otevřené neděle na ENVI, Envicentrum Vysoké Pole**, www.prokrajinu.eu
- **Zero Waste Day ve Zlíně, 20. září**, <http://bea.bezobaluzlin.cz/>
Setkání, workshopy, přednášky, diskuse. Setkání s Beou Johnson. Po celý den si můžete vyzkoušet bezobalové nakupování potravin a drogerie. V prodeji bude také kniha **Domácnost bez odpadu**, kterou bude možné si dát Beou podepsat.
- **Den bez aut**, 21. září, Vsetín, <http://www.liska-evvo.cz/doc/den-bez-aut-1>
- **Festival chutí a vůní**, Park ROCHUS, 23. září, www.parkrochus.cz
- **Jablečná slavnost v Hostětíně**, 24. září 2017, www.hostetin.veronica.cz
- **Darokrajná neděle, oslava 5. narozenin krámku Dary kraje**, 24. září 2017
- **Školní farmářský den, ZŠ Liptál**, 27. září 2017, <http://www.liska-evvo.cz/doc/skolni-farmarsky-den-2>
- **Výstava na stromech v zámeckém parku Zámku Vsetín**, 7.-14.10.2017, www.vystavanastromech.cz
- **Aktuální podrobný přehled akcí** (nejen v regionu) najdete na webu Lísky v **Krajském kalendáři akcí**, <http://www.liska-evvo.cz/akce>

Pozvánky na akce a vzdělávací programy v jiných místech ČR

- Srdečně vás zveme na **seminář, který vás seznámí s mezinárodním programem Ekoškola v ČR. Uskuteční se 21. 9. 2017 v ekocentru Sluňákov v Horce nad Moravou.**

Program Ekoškola je v současné době považován za **největší vzdělávací program na světě** a v ČR díky němu můžete získat mezinárodní certifikaci vaší školy. Na semináři se dozvíte, jak může program posunout vaši školu, co vám přináší a co pro to musíte udělat. Budou vám představeny cíle a metodika programu. Program Ekoškola totiž není jen o ekologii, ale velkou měrou rozvíjí demokratické prostředí na škole, participaci a akční kompetence. Je to program pro celou školu.

Přihlašování na seminář probíhá do 19. 9. 2017 zde: <http://www.slunakov.cz/seminare/?kod=154>

Kontakty na koordinátora: e-mail: karla.rulikova@slunakov.cz, tel.: 585 388 206

- **První Národní konferenci environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství s názvem Pět oken do ekovýchovy.** Konference proběhne ve čtvrtek **5. října 2017 v Brně** na Staré radnici.

Kontakt: Ing. Petr Laštůvka – koordinátor konference, Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání, mobil: 603 579 359, petr.lastuvka@lipka.cz; www.lipka.cz

- **Seminář programu Les ve škole vzdělávacího centra TEREZA**, čtvrtek 21. září v Praze

www.lesveskole.cz

www.terezanet.cz

- **Aktuální podrobný přehled akcí** na <http://www.liska-evvo.cz/akce>

Vzdělávání a metodická podpora EVVO

- **Vzdělávací programy LÍSKY:**

Setkání MŠ v síti Mrkvička a mateřinek	19.-20.10.2017	Hájenska Semetín
Krajská konference o EVVO	7.11.2017	UTB Zlín
Workshop Projektové dovednosti	Leden 2018	Vsetín
Setkání koordinátorů EVVO (abs. 2012)	2018	
Setkání koordinátorů EVVO (abs. 2017)	2018	
Exkurze – toulavý autobus po školních přírodních zahradách	Květen 2018	region
Workshop Živá knihovna	8.3.2018	ZŠ Vsetín, Rokytnice
Workshop Práce s přírodními materiály a řemesla (proutí, sláma, textil, ovčí vlna apod.)	2018	
Náměty na aktivity a praktické činnosti v EVVO	2018	
Významné dny a aktuální témata o životním prostředí	2018	

- **V LÍSCĚ Vám poradíme:**

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje. Jak připravit a zpracovat projektovou žádost.

■ ZAJISTÍME KONZULTACE K TÉMATŮM:

strategické plánování,
komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
příprava a zpracování projektu na získání finančních zdrojů,
realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny,
přírodní zahrada – plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků, úprava, didaktické využití pro rozmanité aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů,
zelené úřadování.

Jsme připraveni poskytnout Vám podrobné informace, infoevvo@seznam.cz

Programy a služby Líska a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

- Pokud potřebujete při plánování či realizaci environmentální výchovy konkrétní **metodickou pomoc a konzultace, máte zájem o elektronickou rozesílku, materiály k EVVO, vzdělávací akce, výukové programy pro žáky, kontakty na organizace** apod., potom využijte služby a programy LÍSKY. Kontakt: infoevvo@seznam.cz, telefon 605 806 840
- **KNIHOVNA LÍSKY:** LÍSKA nabízí odborné i široké veřejnosti možnost zapůjčení odborné literatury z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky pro učitele i studenty učitelství, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí.

Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře Líska, <http://www.liska-evvo.cz/doc/knihovna>

- Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě MRKEV** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré **informace o podmínkách registrace** naleznete na: <http://www.pavucina-sev.cz>, sekce Pro školy.

Krajským koordinátorem ve Zlínském a Moravskoslezském kraji je ALCEDO – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace a přihlášky, alcedo@alcedovsetin.cz

Výukové programy pro MŠ, ZŠ a SŠ

- **Nabídka výukových programů středisek ekologické výchovy a organizací** najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/programy-a-souteze-pro-zaky>
- **Nabídka exkurzí LÍSKY na farmy a k regionálním výrobcům**
Pro žáky I. i II. stupně ZŠ zajistíme exkurze na farmy a k výrobcům v regionu. Doprava autobusem, komentovaná exkurze i výukový program Odkud se bere jídlo.
Exkurze může předcházet nebo následně doplňovat aktivity Školního farmářského dne.
Vydejte se s námi na cestu za původem jídla, které máme na talíři, na venkovskou farmu a ke zpracovatelům produktů, například do mlýna či do mlékárny.
Poskytneme vám tematický metodický balíček pro učitele, pracovní listy pro žáky, zajistíme dopravu i program.
Cenu stanovíme po upřesnění programu a trasy exkurze. Objednávky a informace na infoevvo@seznam.cz
- **Uspořádejte svůj Školní farmářský den**
Jedinečný projektový den pro celou školu týkající se tematických okruhů místní udržitelná ekonomika, zdravé jídlo, zdravý životní styl, příběhy jídla, environmentální postoje a hodnoty a vztah k místu.
Poskytneme vám ověřenou metodiku, domluvíme účast regionálních výrobců a farmářů, zajistíme vybrané aktivity a Férovou kavárnu.
Kontakt a další informace získáte na infoevvo@seznam.cz
www.liska-evvo.cz/doc/skoly
- **Jablečný týden,** výukové programy s moštováním pro MŠ a ZŠ v Centru Veronica Hostětín, www.hostetin.veronica.cz
- Výukové programy pro MŠ i ZŠ nabízí Envicentrum Vysoké Pole, www.prokrajinu.eu
- **Nabídka programů pro školy v zámku Lešná u Valašského Meziříčí.**
Kromě programů ze stálé nabídky nás letos čekají také tradiční podzimní a zimní témata. Můžete vybírat z programů přírodovědných i společenských vědních:

Den stromů (16. až 27. 10.) - vzhledem k velké poptávce v loňském roce opakujeme stejný program, který představuje tři konkrétní stromy z různých úhlů pohledu - lípu, jasan a javor. Seznamujeme s léčivými účinky, využitím dřeva, mytologií, nechybí ochutnávka, kreativní činnosti, hry.

Ptáci v zimě a Stromy v zimě (od 14. 11.) - programy prohlubují vztah dětí k prostředí, ve kterém žijí. Dozví se plno zajímavostí, otestují své znalosti, uvidí (a uslyší) ukázky a za příznivého počasí je možná procházka do zámeckého parku.

Vánoční programy (14. 11. až 15. 12.) - programy k vánoční výstavě, jejíž část s loutkami čertů, betlémem a postavami světců adventu si děti prohlédnou. Můžete si vybrat jeden z programů nebo jejich kombinaci: Čertovské Vánoce, Cesta k hvězdě Betlémské a Vánoční dílny.

<http://www.muzeumvalassko.cz/objekty/zamek-lesna/programy-pro-skoly/>

Tipy na pobyty, tábory a dovolenou pro rodiny s dětmi

Nabídky najdete na: <http://www.liska-evvo.cz/doc/tabory>

Tipy na výlety, exkurze, výstavy (nejen) pro školy

- Tip na **víkendový výlet nedaleko Velehradu**: osmimetrový prosklený podvodní tunel, který vás provede světem pod hladinou rybníka! <http://www.zivavodamodra.cz/>
- Využijte nabídku **Muzea v přírodě Rochus**, <http://www.parkrochus.cz/doc/12/>, výukové programy a exkurze na <http://www.parkrochus.cz/doc/294/>.
- Naplánujte si návštěvu **14I15 Bařova institutu Zlín**, www.14-15.cz
- Aktuální nabídku programů **Muzea Jihovýchodní Moravy ve Zlíně** najdete na www.muzeum-zlin.cz
- Aktuální nabídku programů **Muzea regionu Valašsko** najdete na www.muzeumvalassko.cz

Soutěže (nejen) pro školy a skupiny dětí

Přehled soutěží najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas>

- **Ekologická olympiáda středoškoláků, 12.- 14.10.2017**

Projekty (nejen) pro školy a skupiny dětí

Fairtradové školy

jsou součástí kampaně Fairtradová města – mezinárodní iniciativy označování míst, kde je podporován fair trade. Více na http://www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly

Světová škola

Certifikát uděluje společnost Člověk v tísni, o.p.s. ve spolupráci s dalšími neziskovými organizacemi (ADRA, o.s., EDUCON, NaZemi, ARPOK). O získání se mohou ucházet základní i střední školy, www.svetovaskola.cz

Globální rozvojové vzdělávání

Náměty a projekty do výuky získáte na <http://www.globalnirozvojovevzdelavani.cz>

Odpovědná škola

Značku Odpovědná škola uděluje Asociace společenské odpovědnosti školám, které kromě klasického vzdělávání žáků vnímají kulturní, sociální a vzdělávací potřeby místa, ve kterém působí.

<http://www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola>

Skutečně zdravá škola

Více o iniciativě na webu a Facebooku, www.skutecnezdravaskola.cz

Zelené okénko

Zelené úřadování

zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování. Více na www.veronica.cz

Zelené nakupování

způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz

Fair Trade (Spravedlivý obchod)

Fair trade je způsob obchodu, který dává drobným pěstitelům, řemeslníkům i zaměstnancům ze zemí Afriky, Asie a Latinské Ameriky možnost užít se vlastní prací za důstojných podmínek. Pokud si český spotřebitel koupí fairtradový výrobek, dává tak přednost výrobkům, za nimiž nestojí zneužívání dětské práce, nelidské pracovní podmínky, či devastace životního prostředí. Více informací najdete na www.nazemi.cz/fairtrade

- **Fair trade v práci:** minikampaň [Fairtrade Česko a Slovensko](#), sdílejte tento odkaz, pokud i vy pijete v kanceláři, na pracovních cestách nebo v homeoffice fairtradovou kávu či čaj. [#FairtradeVpraci](#)
My v LÍSCĚ jinou než fairtradovou nepijeme a nepodáváme a rádi budeme zásobovat i vaše hrnečky. Stačí se ozvat na adrese infoevvo@seznam.cz Poradíme i dovezeme.
- **Výrobky fair trade můžete zakoupit v LÍSCĚ.** Najdete nás v budově Základní školy Vsetín, Rokytnice 436, <http://www.liska-evvo.cz/doc/kontakty> **Otevřeno máme v pondělí a ve čtvrtek, 8.30 - 14.30 hodin,** <http://www.liska-evvo.cz/doc/kancelar-lisky>, infoevvo@seznam.cz
- V loňském roce proběhla nová soutěž **Fairtradový počín roku** (www.fairtradovamesta.cz/pocin). **Vloni vyhrála** Fairtradová svačinka v Nemocnici TGM Hodonín a Fairtradová večere na Masarykově základní škole Litoměřice, cenu veřejnosti vyhrálo Gymnázium Mimoň. Do konce ledna 2018 můžete posílat na e-mail své nominace za letošní rok. Je to skvělá cesta k šíření příkladů dobré praxe. Koukněte na loňské nominace na www.fairtradeskoly.cz/pocin-roku-2016.

Líska je členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**.

Líska je místním podporovatelem **fair trade**, http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

Biopotraviny, místní produkty, regionální značky, farmářské trhy a obchůdky

- Lískový web www.poctivevyrobene.cz
- **Regionální značky** www.regionalni-znacky.cz
- **Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky. Najděte si svého lokálního výrobce** - přehled regionálních výrobců a výrobců ze Zlínského kraje, www.vyrobyzkraje.cz

Recepty z naší kuchyně

Pošlete nám zajímavé a chutné recepty z vašich domácích i školních kuchyní. Originální recepty, nebo ověřené recepty s uvedením zdroje můžete posílat na infoevvo@seznam.cz
Rádi bychom podpořili místní produkty, zdravé stravování, fairtradové suroviny, tradiční recepty a recepty v návaznosti na zvyky a tradice našeho regionu.

Bramboráky s dýní

Brambory i dýni nastroháme na jemno. Přidáme vejce, mouku, prolisovaný česnek, sůl, pepř, kurkumu, koriandr a nasekanou chilli papričku. Smažíme na oleji dozlatova.

<https://www.tradicnirecepty.cz/bramboraky-s-dyni/>

Kuře na jablkách

Kuře podle potřeby očistíme. Důkladně jej omyjeme, osušíme a osolíme. Pak celé kuře potřeme směsí grilovacího koření a dáme na pekáč. Jablka očistíme, zbavíme jádřinců a nakrájíme na čtvrtky nebo jak kdo chce. Kuře v pekáči obložíme jablky. Pár kousků jablek můžeme vložit i do kuřete. Troubu předehřejeme na 180 °C. Kuře lehce podlijeme, vložíme do trouby a pečeme v horkovzdušné troubě asi 90 minut. Kuře občas přeléváme, podle potřeby podléváme. Pečené kuře s jablky je krásně křupavé a má mírně nasládlou až mandlovou chuť. Pečené kuře s jablky podáváme s rýží nebo vařenými brambory. Jako přílohu doporučuji meruňkový kompot nebo posypat kousky ananasu.

<https://www.tradicnirecepty.cz/kure-na-jablkach/>

Obrácený jablečný koláč

- 1 špetka soli
- 80 g cukru moučka
- 200 g hladké mouky
- 300 g másla (100 g - do těsta)
- 1 žloutek
- 6-8 jablek
- 5 cl vody

Máslo nakrájíme na malé kousky a prsty promneme s moukou a solí, dokud se nespojí ve velmi malé hrudky. Přidejte žloutek a vodu a zpracujte v hladké jemné těsto. Těsto zabalte do fólie a nechte alespoň hodinu odležet. Jablka oloupejte a nakrájejte na šestiny, vykrojte stopky a jadřince. Do pánve vsypte cukr a za stálého míchání nechte zkaramelizovat na sporáku, přidejte máslo a nechte provařit, dokud se karamel nespojí. Přidejte jablka a promíchejte. Do hlubší koláčové formy naskládejte jablka, zalijte karamel. Z těsta vyválejte plát, kterým zakryjete jablka. Kraje těsta vtlačte po obvodu formy. Vložte do trouby předehřáté na 180°C a pečte asi 40 minut. Před vyklopením koláče z formy jej nechte asi 5 min odstát. Místo jablek můžete stejně použít i hrušky.

<https://www.tradicnirecepty.cz/tarte-tatin-jablecny-obraceny-kolac/>

Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** Vám PORADÍ v Ekologickém institutu Veronica <http://www.veronica.cz/?id=418>
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku:** http://www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín**
<http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- **Ekozahrady** – zahrady, které mají tělo i duši. Vše, co tvoří jeden celek je přirozené. Pro nás se úcta k celku projevuje tím, že ctíme krajinný ráz, <http://barevnezahrady.cz/ekozahrady/>
- **Je možné využívat plodiny ze školní zahrady ve školní kuchyni?** Ano, je. Proto neváhejte a obohatte vaše pokrmy o čerstvé bylinky ze školní zahrady. Více na <http://www.skutecnezdravaskola.cz/aktuality/novinky/je-mozne-vyuzivat-plodiny-ze-skolni-zahrady-ve-skolni-kuchyni-ano-je>
- **Osivo vhodné pro přírodní zahradu** nakoupíte na webu www.permaseminka.cz, nebo <https://www.permaland.cz/>
- Na webu LÍSKY najdete **odkaz Jak na školní přírodní zahradu**, www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. **Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.**
- Doporučujeme vaší pozornosti **časopis Školní zahrada**. Prostřednictvím webu www.skolni-zahrada.cz můžete časopis Školní zahrada dostávat zdarma v elektronické podobě. Tištěnou verzi najdete jako přílohu časopisu Bedrník. Na webu najdete také interaktivní mapu školních zahrad, můžete tam přidat i tu vaši.
- **První Semínkovna ve Zlínském kraji prospívá v Základní škole Rokytnice ve Vsetíně**
Kontakt: Semínkovna, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, 755 01 Vsetín, e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz

Publikace, časopisy, zpravodaje, učební pomůcky, hračky, odkazy a portály

- Vyšlo 3. vydání knihy **Úspěšná nezisková organizace**. Je o správném založení a fungování neziskovky, nově doplněno o kapitulu ke správním radám a prosazení neziskovky na trhu.
[https://www.grada.cz/uspesna-neziskova-organizace-\(2\)-9390](https://www.grada.cz/uspesna-neziskova-organizace-(2)-9390)
- **Publikace z edice LÍSKY Oříšek** - objednávky na infoevvo@seznam.cz:

- Říkánky Skřítci a skřítkušky z ovocného sadu, Marie Kordulová a Jana Šenkeříková, cena 50 Kč
- Objevujeme a pozorujeme přírodu se skřítkem Lískáčkem, Lenka Pavelčíková, cena 190 Kč
- Metodické listy Jak učit POLY, 4 ML Život v půdě, cena 40 Kč, <http://www.liska-evvo.cz/doc/edicnim-centrum-orisek-1>

Zprávy a inspirace ze škol, neziskových organizací, veřejné správy, firem

■ Rádi by ste nakupovali do vlastních obalů, ale bojíte se divných pohledů prodavačů?

Stačí si vymyslet vlastní fráze v tomto stylu: „Omlouvám se, ale nemáme popelnici.“ „Omlouvám se, ale snažíme se zbavit papírů v domácnosti.“ „Omlouvám se, ale snažím se žít jednoduše a ekologicky.“ „Omlouvám se, ale už toho doma máme spoustu.““

Bea Johnson v knize Domácnost bez odpadu

Zprávy z webových stránek a tisku, odborné články

■ Člověk a příroda: Příliš bohaté pro štěstí? Jak naše děti ztrácejí dětství a chytají nové nemoci.

<https://slideslive.com/38900765/clovek-a-priroda-prilis-bohate-pro-stesti-jak-nase-deti-ztraceji-detstvi-a-chytaji-nove-nemoci>

■ Ochrana přírody, nejčastější dotazy: <https://www.ochranciz.cz/inpage/nejcastejsi-dotazy/>

■ STOP palmovému oleji, <http://stoppalmovemuoleji.cz/>

Environmentální informační servis Lísky:

- Pravidelná elektronická rozesílka, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- Webové stránky www.liska-evvo.cz
- Knihovna, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- Prodej a distribuce materiálů k EVVO.
- Krajský kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji na www.liska-evvo.cz/akce
Pozvánky a informace zasílejte na elektronickou adresu Lísky: infoevvo@seznam.cz
- Osvětové a informační kampaně www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

LÍSKA, z.s., tel: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz, www.liska-evvo.cz

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny
Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené
Sdružení Líska / Stromy a my
Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji
Sdružení Líska / ŽABAKO – žakovská badatelská konference
Sdružení Líska / Jak učit POLY
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK

Líska

Rozesílku připravuje a rozesílá **LÍSKA, z.s.** s finanční podporou Zlínského kraje. Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje **ALCEDO** – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz
Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.